

Investeren in het onderwijs moet een prioriteit zijn van elke regering.

De vier onderwijsvakbonden leveren daartoe ook hun bijdrage. Ze hebben gewerkt aan een gemeenschappelijk memorandum. Daarin worden de grote bakens uitgezet voor het onderwijsbeleid van de komende vijf jaar.

De concretisering van die algemene principes wordt nu volop voorbereid. Het is de bedoeling om de komende weken te werken aan een eisencahier dat de basis moet worden van de volgende cao-onderhandelingen. Uw bekommernissen zijn daarbij toonaangevend. Aarzel niet om ze ons expliciet te kennen te geven.

Hierna kunt u lezen welke aandachtspunten in het memorandum voor de nieuwe Vlaamse regering zijn opgenomen. Het is een uitnodiging voor een actieve betrokkenheid bij het onderwijsbeleid van de komende jaren.

Voor kwaliteitsvol onderwijs

Memorandum voor de nieuwe Vlaamse regering, 2009

Samen kwaliteitsvol onderwijs mogelijk maken

Het hele onderwijs in Vlaanderen heeft, ook internationaal gezien, een goede reputatie. Kinderen krijgen in ons land van in de kleuterschool tot het hoger onderwijs en via levenslang leren een kwaliteitsvolle opleiding.

De laatste decennia stijgt de maatschappelijke druk. Onderwijs wordt - terecht - beschouwd als een sleutelsector met grote innovatieve waarde en maatschappelijk belang en er wordt dan ook van directeurs, onderwijspersoneel en besturen verwacht dat ze antwoorden bieden op de recente maatschappelijke evoluties én bovendien een doorslaggevende rol spelen in het gelijkheidsbeleid.

Grote delen van de wereld kennen op dit moment een ongunstig sociaal, economisch en politiek klimaat. De crisis beheerst de actualiteit en maakt ook de positie van vakbonden moeilijker. Toch is het net nu, meer dan ooit, essentieel dat onderwijsvakbonden, die waken over kwaliteitsvolle arbeidsvoorwaarden in een kwaliteitsvol onderwijs, als noodzakelijke partners erkend worden in het onderwijsbeleid.

Onderstaande aandachtspunten willen de toekomstige Vlaamse regering, en vooral de toekomstige minister bevoegd voor het onderwijs, erop wijzen dat de onderwijsvakbonden, die dag in dag uit met alle betrokkenen van het onderwijs in contact staan, ook tijdens de volgende legislatuur niet aan de kant willen blijven staan, maar integendeel actief betrokken wensen te worden bij het onderwijsbeleid.

Deze aandachtspunten zijn één zaak. Daarnaast zal in de volgende legislatuur ook voldoende aandacht moeten geschonken worden aan de realisatie van nieuwe collectieve arbeidsovereenkomsten, op basis van eisencahiers die aan de nieuwe Vlaamse regering zullen worden overhandigd. De huidige cao's lopen immers tot eind december 2009.

Kernopdracht van het onderwijs bewaken

Scholen en centra willen kinderen, jongeren, studenten en cursisten vormen tot burgers die door hun opleiding in staat zijn een zinvolle bijdrage te leveren aan onze maatschappij en op een verantwoordelijke, creatieve manier in het leven te staan.

Steeds meer maatschappelijke opdrachten worden naar het onderwijs toegeschoven. Problematieken als multiculturaliteit, kansarmoede, gezondheid en welzijn, verkeersveiligheid, milieu, drugs, ... moeten door het onderwijsveld ter harte genomen worden. Scholen worden aangespoord om kinderen die opgroeien in een problematische gezinssituatie, een stuk nestwarmte en opvoeding te geven. Leerlingen met specifieke behoeften verwachten van onze scholen een specifieke opvang. Het onderwijsbeleid moet erop toezien dat in deze veelheid aan opdrachten de kernopdracht van het onderwijs, namelijk het vormen van (vooral) jonge mensen, niet verloren gaat. Het buitengewoon onderwijs moet daarbij blijvend erkend worden als een essentiële schakel in het zorgcontinuüm. Problemen als spijbelgedrag, agressie, demotivatie mogen niet op de schouders van de school alleen terecht komen, maar dienen samen met ouders, de centra voor leerlingenbegeleiding, steden en gemeenten via een sociaal geïnspireerd stimuleringsbeleid aangepakt te worden.

Onderwijsvakbonden beschouwen als volwaardige onderwijspartners

Om de draagkracht van het personeel en de scholen te bewaken, dienen de onderwijsvakbonden erkend te worden als volwaardige gesprekspartners op alle onderwijsdomeinen en op alle niveaus. Scholen en centra hebben middelen nodig die het mogelijk maken dat vakbondsvertegenwoordigers hun mandaat optimaal kunnen uitoefenen. Bovendien moeten op lokaal niveau alle in consensus genomen beslissingen reëel afdwingbaar zijn. De huidige inspraakregeling dient in die zin op haar efficiëntie geëvalueerd te worden.

De onderwijsvakbonden zijn de enige legitieme vertegenwoordigers van het personeel. Het zijn democratische organisaties die het als hun opdracht zien om in hun standpunten en acties mee vorm te geven aan vernieuwingen in het onderwijs. Ze moeten in die hoedanigheid en uit respect voor het onderwijspersoneel bij het beleid betrokken worden, zodat de kloof tussen Brussel en de praktijkmensen niet steeds groter en uiteindelijk onoverbrugbaar wordt. Alleen goed overleg en gedragenheid van de beslissingen door het onderwijspersoneel geven een innovatief onderwijsbeleid kans op slagen.

Algemeen gesproken moet blijvend gewerkt worden aan de versterking van de participatie van het personeel in het onderwijs. Elke instelling met een hoog participatief karakter presteert beter en zorgt voor een hogere kwaliteit. De participatie in het onderwijs moet worden versterkt om in alle instellingen te komen tot effectieve tegenmacht van het personeel.

Geen verregaande autonomie op personeelsvlak

Centrale financiering en centrale regelgeving zijn geen beletsel voor kwaliteit; daar is ons onderwijs vandaag het levende bewijs van. De onderwijsvakbonden blijven verregaande personeelsautonomie afwijzen, omdat de ervaring in het hoger onderwijs leert dat dat nadelig is voor de rechtspositie van het personeel. Bovendien werkt het de bureaucratie in de hand en worden in de praktijk minder middelen voorzien voor de kerntaken van de leerkrachten zelf.

Beperkte vormen van lokale autonomie, bijvoorbeeld op pedagogisch vlak, kunnen wel interessant zijn, voor zover ze overlegd en met positief gevolg onderhandeld werden in de wettelijke inspraak- en medezeggenschapsorganen.

Correcte financiering van het onderwijs is broodnodig

Een belangrijk aspect van financiering of subsidiëring is het voorzien van garanties opdat vernieuwingen geen stille dood sterven en alle scholen in alle netten gelijke kansen krijgen.

Onderwijs wordt beschouwd als een sleutelsector in onze maatschappij. Bovendien moet het optimale kansen waarborgen voor alle kinderen. Om de onafhankelijkheid van het onderwijs te verzekeren, mag het voor zijn financiering niet afhankelijk worden van sponsors of commerciële activiteiten. De Vlaamse overheid moet de juiste financiële middelen vrijmaken en de relatieve achteruitgang van de middelen die aan onderwijs besteed worden ten aanzien van de totale Vlaamse begroting, moet omgekeerd worden. Minstens 7 % van het Bruto Regionaal Product moet aan onderwijs besteed worden. De onderwijsvakbonden wijzen principieel enveloppenfinanciering af omdat uit ervaring gebleken is dat die de druk te veel bij de scholen zelf legt. Het kan schoolbesturen dwingen om sneller te besparen op personeel of om te zoeken naar externe financiering, wat dan weer leidt tot concurrentie, liberalisering en commercialisering.

In deze tijden van crisis bereikt de energiefactuur van vele scholen een ongekende hoogte. De regering moet ook daar haar verantwoordelijkheid nemen, zodat de gewone werking van die scholen niet in gevaar komt vanwege financiële tekorten.

Sinds 2008 is de dubbele maximumfactuur een feit in het basisonderwijs. Ook de kosteloosheid van het basisonderwijs werd gerealiseerd. Het systeem van de dubbele maximumfactuur moet grondig geëvalueerd worden vooraleer verdere conclusies getrokken worden. Bovendien moet de kosteloosheid gelden voor het hele leerplichtonderwijs, wat wil zeggen dat leerlingen de ontwikkelingsdoelen en eindtermen moeten kunnen bereiken zonder extra kosten voor de ouders.

Belangrijk is dat tijdens de afgelopen regeringsperiode de werkingssmiddelen van de scholen in alle onderwijsnetten gelijkgeschakeld werden. Gemeenten kunnen de vrijgekomen middelen aanwenden voor een ondersteunend beleid ten voordele van alle scholen op hun grondgebied.

De overheid moet van het decreet op het flankerend onderwijsbeleid gebruik maken om de sociale projecten van de gemeenten afdwingbaar te maken voor alle scholen.

Om de campagne voor levenslang en levensbreed leren ook in de praktijk haalbaar te maken, is het nodig dat de overheid onder meer een significante verhoging van de basisfinanciering van het hoger onderwijs realiseert. Minstens moeten de enveloppen correct geïndexeerd worden en moet de financiering rekening houden met de evolutie van de studentenaantallen. Verder moet de financiële drempel voor deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs en andere vormen van levenslang leren, zo laag mogelijk gemaakt worden.

Het hoger onderwijs wordt al jaren te weinig gefinancierd omdat de werkingssmiddelen onvolledig geïndexeerd zijn. De nieuwe Vlaamse regering moet dringend komaf maken met die onhoudbaar wordende toestand. De druk op het personeelsbestand neemt jaar na jaar toe, met negatieve gevolgen voor de werkdruk van het overblijvend personeel.

Los van deze specifieke problematiek dienen de algemene middelen voor het hoger onderwijs te verhogen. Na te steven norm is 2 % van het BRP. Daarnaast vragen de Europese afspraken inzake de Lissabon-doelstelling dat Vlaanderen 3 % van het BRP spendeert aan onderzoek en ontwikkeling. Daarvan moet minstens 1 % uit de algemene middelen komen. Investeren in wetenschappelijk onderzoek in het kader van het hoger onderwijs is maatschappelijk van de hoogste waarde.

Bij de evolutie in de financiering van het hoger onderwijs dient bijzondere aandacht te worden besteed aan de professionele bacheloropleidingen.

Investeren in de infrastructuur van scholen

Kinderen en leerkrachten verdienen een optimale leeromgeving. Veiligheid, welzijn en gezondheid moeten daarbij centraal staan. Vele oude schoolgebouwen voldoen niet meer aan de hedendaagse normen. Er moet dringend meer geïnvesteerd worden in de schoolinfrastructuur en in nieuwe scholen. De onwerkbaar lange wachttijden voor de subsidiëring van verbouwingen en nieuwbouw moeten verdwijnen. Scholen mogen evenmin door de omstandigheden gedwongen worden om een groot deel van hun werkingssmiddelen te gebruiken voor de bouwprojecten.

Gemotiveerde leerkrachten vormen én begeleiden in hun onderwijsloopbaan

Zonder goed opgeleid en gemotiveerd onderwijspersoneel is geen kwaliteitsvol onderwijs mogelijk. Daarom is het essentieel dat de overheid de kwaliteit van de lerarenopleiding op alle niveaus bewaakt en verzekert. 26,5 % van de jonge leerkrachten verlaat het onderwijs binnen de vijf jaar na hun indiensttreding. Om het leerkrachtentekort aan te pakken zijn maatregelen op korte termijn nodig die de opleiding en de loopbaan zelf aantrekkelijker maken.

In het onderwijs spreekt men traditioneel van een vlakke loopbaan. Toch zijn er kansen genoeg om een loopbaan te creëren die inspelt op de ervaring, competenties, leeftijd en gezinssituatie van de personeelsleden. De onderwijsvakbonden pleiten voor een gefaseerde loopbaanontwikkeling met ingroeibanen voor beginners, doorgroeibanen op basis van individuele deskundigheid en uitgroebanen op het einde van de loopbaan, met een goede en definitieve uitstapregeling die voor iedereen gelijk is.

De overheid moet de mogelijkheid en de ruimte creëren om die loopbaanontwikkeling ook werkelijk te realiseren. Personeelsleden moeten zich adequaat en binnen hun lesopdracht kunnen bijscholen. Hun professionaliteit dient erkend en ondersteund te worden.

Het loonbeleid moet in functie staan van het aantrekken en behouden van vakbekwaam en gemotiveerd personeel. De vakbonden verwerpen een prestatievergoeding, dat wil zeggen een vergoeding naargelang de mate waarin men presteert, maar staan positief tegenover een financiële vergoeding voor bijkomende diploma's.

Een degelijk personeelsstatuut geeft leerkrachten zekerheid en bepaalt mee de aantrekkelijkheid van het beroep. Daarom mag ook niet geraakt worden aan de vastheid van betrekking.

Professioneel schoolleiderschap waarmaken

Parallel met de toenemende maatschappelijke opdrachten van de school, is ook de taak van de directeur verbreed en verzaamd. Hij moet niet alleen een deskundig pedagoog zijn, maar ook de integere leider van een schoolteam, de coördinator en beheerder van de schoolorganisatie, de verantwoordelijke voor een goed werkklimaat, de bewaker van het integrale opvoedingsproject van de school. De onderwijsvakbonden vragen de overheid een aangepast kader te creëren voor de opleiding en voortdurende professionalisering van directeurs in functie van hun integraal leiderschap. Alle directeursfuncties moeten bovendien een aantrekkelijke financiële waardering krijgen.

Een volwaardige basisomkadering

Een volwaardige basisomkadering is de eerste stap naar een verlaging van de werkdruk en de versterking van het beleidsvoerend vermogen van de scholen, de centra en de scholengemeenschappen. Sinds het begin van de jaren negentig wordt slechts een deel van de wettelijk voorziene personeelsomkadering ook werkelijk ingericht en gefinancierd. Wat toen ingegeven werd door besparingen, kan, nu de taken van het onderwijs steeds uitgebreider worden, niet langer verantwoord worden. Daarenboven moeten middelen voorzien worden voor de taken die in de afgelopen twintig jaar zijn bijgekomen. Het opleggen van bijkomende taken en opdrachten moet ten andere altijd gepaard gaan met het investeren van nieuwe middelen. In die context moeten de middelen voor het organiseren van contacturen ook volledig naar contacturen gaan en niet afgewend worden naar andere behoeften.

Steeds meer mensen met diverse opleidingen zouden in het onderwijs aan de slag kunnen voor bijvoorbeeld het onderhoud van gebouwen en materiaal. Het invullen van die jobs kan belangrijk zijn in het kader van de werkgelegenheid, ook voor risicogroepen, én zou het leerkrachtenkorps aanzienlijk ontlasten.

Maar wat een school vooral nodig heeft, is een volwaardige basisomkadering die ervoor zorgt dat leerkrachten zich volledig kunnen wijden aan hun kerntaak. Een directeur die goed omringd is, kan bovendien tijd maken voor de begeleiding en motivering van zijn leerkrachtenteam en op die manier werk maken van integraal leiderschap. Het beleidsvoerend vermogen van de scholen zal erdoor versterkt worden. Daarom moet de overheid de nodige middelen vrijmaken opdat iedere school en ieder centrum zou kunnen beschikken over voldoende administratief en ondersteunend personeel. Iedere kleuterschool moet daarenboven ook beschikken over een voldoende aantal uren kinderverzorging.

In een discussie over basisomkadering mogen de internaten niet over het hoofd gezien worden. De Vlaamse regering moet de oude regelge-

ving, met inbegrip van de verouderde normen die nu van toepassing zijn, vervangen door een nieuwe aangepaste en realistische regelgeving. In die nieuwe regelgeving moet ook voldoende aandacht gaan naar het zorgaspect en naar de taakbelasting van de personeelsleden. In ieder geval moeten internaten in gelijke omstandigheden kunnen beschikken over gelijke middelen.

Daadkrachtige aanpak van te hoge werkdruk en te zware planlast

Om het onderwijsberoep aantrekkelijker te maken en meer jonge mensen voor het onderwijs te motiveren, is het belangrijk om komaf te maken met de legendarische werkdruk en planlast voor leerkrachten. Leerkrachten die er een bijzondere taak bijnemen zoals stagebegeleiding en begeleiding van beginnende leerkrachten, of die, ondanks een beperkte omkadering, de zorg opnemen voor een leerling met beperkte mogelijkheden, moeten daarbij voldoende ondersteuning krijgen. Maatregelen die planlast en werkdruk kunnen beïnvloeden, moeten eerst goedgekeurd worden in het daartoe bevoegde onderhandelingscomité.

De grote boosdoener wat de hoge werkdruk en een te zware planlast betreft, is de ongebreidelde vernieuwingsdrang. Onderwijs moet antwoorden bieden op de veranderingen die in onze maatschappij plaatsvinden en moet dus mee evolueren. Door de technologische vooruitgang verandert veel op korte tijd. Ook op het vlak van opvoeding, de detectie van leerstoornissen, zorgvragen,... kennen we een snelle evolutie. Maar dat wil niet zeggen dat vernieuwingen ongeremd op de scholen afgeluurd mogen worden. Het onderwijs moet de kans én de middelen krijgen om ingevoerde vernieuwingen duurzaam te verwerken en aangepaste competenties te ontwikkelen.

Vernieuwingen moeten bedachtzaam gebeuren en men moet zeker zijn dat ze een meerwaarde betekenen en op een breed draagvlak kunnen rekenen. Vooraf moeten een kosteneffectenrapport en een planlast- en werkdrukeffectenrapport opgemaakt worden. Vernieuwingen moeten ook wetenschappelijk onderbouwd zijn en constant geëvalueerd worden. Daarenboven hebben personeelsleden die met die vernieuwingen geconfronteerd worden, ook recht op daadwerkelijke ondersteuning. Alleen op die manier kan een stabiel, coherent en verstandig onderwijsbeleid gerealiseerd worden.

Een correcte rechtspositieregeling voor elke werknemer in het onderwijs

Elke werknemer in het onderwijs moet een correct statuut hebben en onder een rechtspositieregeling vallen. Dat geldt in het bijzonder voor het arbeiderspersoneel en de kinderverzorgers in de kinderdagverblijven van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Contractuele tewerkstelling moet gebannen worden uit het onderwijs.

We pleiten ook voor een zo uniform mogelijke rechtspositie van personeel van hogescholen en universiteiten, zonder afbreuk te doen aan de bestaande rechten. Een volwaardig statuut voor de onderzoekers zal immers de instellingen toelaten de juiste mensen te werven en te behouden.

Democratische deelname aan het onderwijs

Kleuteronderwijs wordt beschouwd als een onmisbare schakel in de ontwikkeling van onze kinderen. Kleuterparticipatie wordt door de overheid gestimuleerd. Vooral kansarme ouders moeten worden aange-

spoord om hun kinderen regelmatig naar de kleuterschool te sturen. Kleuterparticipatie is maar zinvol, als er voldoende middelen en omkadering zijn om de kinderen in hun ontwikkeling te begeleiden. De financiering van het kleuteronderwijs moet gelijk zijn aan die van het lager onderwijs. Kleuters moeten als volwaardige leerlingen meegeteld worden bij de berekening van de lestijden, de werkingsmiddelen en de omkadering.

In het secundair onderwijs moet elke leerling zo goed als mogelijk zijn talenten kunnen ontwikkelen. De problematiek van de ongekwalificeerde uitstroom moet met open vizier benaderd worden.

De democratisering van het hoger onderwijs en een brede deelname aan het volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs zijn een essentieel onderdeel van de door de onderwijsvakbonden gewenste maatschappelijke ontwikkeling.

Een decreet leerlingenbegeleiding is noodzakelijk

Er is dringend nood aan een decreet leerlingenbegeleiding waarbij de rol van de leerkrachten, de klassenraad, het ondersteunend personeel, de interne leerlingenbegeleiders, het schoolbestuur en de centra voor leerlingenbegeleiding nauwkeurig wordt omschreven en vastgelegd. Een dergelijk decreet past in het kader van de inspanningen die gedaan worden om het watervalsysteem in ons onderwijs uit te schakelen, om de begeleiding van de leerlingen te optimaliseren en om een betere én continue studie- en beroepsoriëntering te realiseren.

Oppassen voor Europees dirigisme

De onderwijsvakbonden zijn van mening dat elke Europese minister die bevoegd is voor Onderwijs, en zeker de Vlaamse, alleen standpunten kan innemen die vooraf overlegd werden met het onderwijsveld. Bovendien moet de Vlaamse regering zich in Europa duidelijk blijven uitspreken tegen de privatiserings- en liberaliseringsdrang die ook het onderwijs wil treffen. Noch het pedagogisch-didactisch gebeuren, noch de leerlingenbegeleiding mag op markteconomische leest geschoeid worden.

Geen onderwijsherstructureringen zonder gedragenheid

Enkel een herstructurering in het onderwijs die van onderuit gedragen wordt, maakt kans op slagen. Er moet daarom steeds gewerkt worden aan een breed draagvlak voor ontwikkelingen. Zonder een brede consensus in het onderwijsveld kunnen onderwijsvernieuwingen niet doorgevoerd worden.

Schoolteams besteden al decennia lang een bijzondere aandacht aan leerlingen die extra zorg en begeleiding nodig hebben. Het onderwijs

beschouwt het als zijn opdracht om alle leerlingen, ongeacht hun achtergrond of capaciteiten, optimale kansen aan te bieden. Daarom zijn de onderwijsvakbonden samen met andere sociale partners constructief blijven meewerken aan een systeem van leerzorg.

Elke onderwijsvernieuwing moet behouden wat goed is en verbeteren waar nodig. Daarom moet het buitengewoon onderwijs bevestigd worden voor alle kinderen die het nodig hebben. Inclusief onderwijs is er dan voor kinderen voor wie die extra zorg in het gewone kader mogelijk is. Daarbij moet rekening gehouden worden met de draagkracht van de schoolteams en moeten de scholen op voldoende middelen kunnen rekenen om kinderen met extra zorgen adequaat te kunnen helpen.

In het rapport *Kwaliteit en kansen voor elke leerling*. Een visie op de vernieuwing van het secundair onderwijs, stellen we met tevredenheid vast dat ook de zogenaamde commissie-Monard die gedragenheid als een essentiële voorwaarde voor de slaagkansen van de vooropgestelde hervorming naar voren schuift. Er kan echter maar een breed draagvlak ontstaan, als de personeelsleden vaststellen dat de hervorming niet raakt aan de reden waarom zij voor een onderwijsloopbaan hebben gekozen en geen afbreuk doet aan de personeelsomkadering. Zo mogen pedagogische methoden niet worden opgedrongen en mogen hervormingen niet weer tot gevolg hebben dat nog minder leerkrachten effectief voor de klas zullen staan.

Wat het hoger onderwijs betreft, zijn er argumenten die pleiten ten gunste van het academiseringsproces in het hoger onderwijs. Het lijkt alvast maatschappelijk relevant omwille van zijn bijdrage aan het innovatieproces, de kenniseconomie, internationalisering en de geïntensifieerde kennisuitwisseling. Wanneer hogeschoolopleidingen academiseren, dan bouwen zij hun onderzoekscomponent verder uit. Daarvoor is het nodig dat zij aansluiting vinden bij de kenniscentra in de universiteiten zodat expertise en infrastructuur optimaal ingezet en benut kunnen worden. Om die aansluiting te realiseren, zijn verschillende oplossingen mogelijk. De integratie van de geacademiseerde hogeschoolopleidingen in de universiteit is er slechts één van. De 'inkanteling' is geen evidentie. In elk geval moet een breed maatschappelijk debat gevoerd worden en dit keer mét het personeel.

Coherente en performante onderwijsregelgeving

Het moet een basistaak van de overheid zijn om de wetgeving zo te maken, dat ze helder en sluitend is. Rechtszekerheid mag voor de rechtzoekende geen loos begrip zijn. Daarom moet de Vlaamse regering haar onderwijsbeleid aanpassen. De hoeveelheid aan decreten én daaropvolgende hersteldecreeën tonen niet alleen aan dat de Vlaamse regering veel te snel wil gaan in haar besluitvorming, maar nog meer dat ze dat zeer onzorgvuldig doet. Dat brengt de rechtszekerheid in het gedrang van de scholen en centra én van de personeelsleden die daar werken. Vooraleer de Vlaamse regering nieuwe regelgeving uitschrijft, moet de bestaande op een coherente en performante manier worden samengebracht en moeten anomalieën worden weggewerkt. Ook het Vlaams onderwijs heeft nood aan 'goed bestuur'. Zulk bestuur moet in de eerste plaats leiden naar onderwijsregelgeving die beknopter, eenvoudiger en transparanter geformuleerd wordt. Snelheid van regelgeving mag niet primeren op de kwaliteit ervan.